Türkiye Cumhuriyeti ve IFAD:

Küçük ölçekli yatırımlar ve fırsatlar için ortaklık

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI

IFAD
Investing in rural people

Kapak: Kardere köyü

İçindekiler

3 Teşekkür

5 Ülke programına genel bakış

6 SEKP başarılarına bakış

Köy altyapısındaki yenilikler mercek altında

Sivas

10 Altınyayla Sulama Kooperatifi: Basınçlı sulama sistemleri toprak ve su tasarrufuna yardımcı oluyor; verimi ve kaliteyi iyileştiriyor

11 Daha iyi koşullarda halk fırınları, daha iyi bir sosyal yaşam

Erzincan

12 Kardere köyünde sulama ve gelir yaratma

13 Üzümlü Sulama Kooperatifi: Geliştirilen sulama sistemi sonuç veriyor

Çiftçilik ve tarımsal pazarlamadaki yenilikler mercek altında

Sivas

16 Sivas Arı Yetiştiricileri Birliği: Modern kovanlarla üretimin çeşitlendirilmesi ve arttırılması

17 Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği: Çiftlikten pazara; süt üretiminin karlı bir işe dönüştürülmesi

Erzincan

19 Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği: Süt toplamadan pazarlama desteğine ilk adımlar

20 Yeniden Canlandırılan Erzincan Aydoğdu Tarımsal Kalkınma Kooperatifi topluma hizmet veriyor

22 Türkiye'deki IFAD Faaliyetleri

24 Baskı

Teşekkür

Bu yayın, merkez ve il düzeyindeki T. C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB) ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) arasındaki verimli ve yakın ortaklığın bir sonucudur. IFAD, bu ürünün geliştirilmesine sağladıkları değerli katkılar ve cömert destek için özellikle şu kişilere teşekkür etmektedir. Dışarıdan katkı sağlayanlar arasında GTHB Tarım Reformu Genel Müdürü Sayın Gürsel Küsek, GTHB Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Sayın Kenan Yalvaç, GTHB Arazi Islahı ve Sulama Sistemleri Daire Başkanı Sayın Ümit Bingöl, GTHB Dış Kaynaklı Projeler Çalışma Grubu Sorumlusu Sayın İlker Manyaz, GTHB Sivas İl Müdürü Sayın İhsan Aslan, GTHB Erzincan İl Müdürü Sayın Sırrı Yılmaz, Sivas-Erzincan Kalkınma Projesi (SEKP) Proje Koordinatörü Sayın Doğan Akar, Sivas ve Erzincan'daki Proje Yönetim Birimi üyeleri olan Kırsal Kalkınma Koordinatörleri başta olmak üzere GTHB İl Müdürlüğü personeli ve çok sayıda proje yararlanıcısı, köy muhtarı ve diğerleri bulunmaktadır. IFAD'ın dış akran değerlendiricileri arasında SEKP Proje Koordinatörü Doğan Akar ve Türkçe çevirmen Gonca Çetinkanat bulunmaktadır. IFAD'ın iç akran değerlendiricileri arasında ise Sayın Khalida Bouzar, Sayın Abdelhamid Abdouli, Sayın Abdelkarim Sma, Sayın Bruce F. Murphy, Sayın Hazel J. Bedford, Sayın Nerina Muzurovic ve Sayın Nabil Mahaini vardır. IFAD Sayın Sandrine Jacqueson, Sayın Isabelle Stordeur, Sayın Paula di Stefano, Sayın Nicola Maranzano ve Sayın Bethlehem Taffesse'ye de teşekkür etmektedir.

Sivas'tan bir görüntü

Ülke programına genel bakış

Üst orta gelir grubunda olan ve 76 milyon nüfusa sahip Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliği üyeliğine aday bir ülkedir. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ve G20 üyesidir ve iki taraflı Resmi Kalkınma Yardımları konusunda gittikçe artan öneme sahip bir donördür.

2001 krizinin ardından gösterilen hızlı ekonomik büyüme ile, Türkiye'deki yoksulluk oranı 2002 yılında yüzde 44'ten 2012'de yüzde 21'e düşmüştür. Fakat ülke çapındaki kırsal ve kentsel alanlarda sosyo-ekonomik dengesizlikler ve gelir düzeyindeki eşitsizlikler sürmektedir.

Tarım. Her ne kadar tarım 2012 yılında GSYH'ya sağladığı %9'luk katkı ile artık Türkiye'deki ekonomik büyümenin ardındaki ana itici güç olmasa da, kırsal kalkınma ve istihdam gelirleri açısından önemini korumaktadır. 2007 ila 2012 yılları arasında tarım kırsal istihdamın yaklaşık yüzde 61'ine tekabül etmiştir. Tarım sektörü ayrıca kadınlar için en büyük işverendir.

Türkiye gıda maddelerinin üretimi, işlenmesi ve büyük Avrupa ve Orta Doğu pazarlarına ihracatı için bir bölgesel merkez konumundadır. Sektörün mükemmel bir potansiyeli mevcuttur, ancak çiftçilerin üretim tekniklerini güncellemeleri, verimliliklerini artırmaları ve iklim değişikliğinin getirdiği zorluklarla başa çıkabilmelerine yardımcı olmak için yatırıma ihtiyaç vardır. Çoğu kaynak açısından yoksul olan çiftçilere geçimlik tarımdan daha ticaret odaklı tarıma geçmelerinde yardım sağlanması da önem taşımaktadır. Verilecek destek ile, çiftçiler ürünlerinin kalitesini ve tüketiciler yönünden çekiciliğini arttırabilecek ve çiftçiliği başlı başına bir iş olarak görmeye başlayacaklardır.

İklim ve çevre. İklim değişikliğinin Türkiye'de su baskısını artırabileceği ve örneğin ülkedeki havzaları etkileyeceğine dair görüş birliği mevcuttur. İklim değişikliğinin ürün verimliliğini etkilediği ve önümüzdeki yıllarda tarım ve sanayide ek baskılar yaratacağına dair işaretler halihazırda mevcuttur.

Türkiye'deki IFAD faaliyetleri. 30 yılı aşkın bir sürede, 170.7 milyon ABD Doları IFAD kredi ve hibelerinden olmak üzere, IFAD Türkiye'de toplam maliyeti 610.2 milyon ABD Doları olan dokuz projeye destek sağlamıştır. Proje faaliyetleri 1.3 milyon haneye doğrudan fayda sağlamıştır. IFAD ve Türkiye Cumhuriyeti, ortak olarak hazırlanan Ülke Stratejik Belgesi'ne dayalı olarak yoksulluğun yaygın olduğu kuzey ve güneydoğu illerinde hedeflenen köylere destek sağlamıştır. Vurgulanan ana nokta tarımsal verimliliğin, karlılığın ve pazarlanabilirliğinin arttırılması, doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılması ve küçük ve orta ölçekli işletmelerin pazar bağlantıları kurması, gelirlerini arttırması ve istihdam fırsatlarını teşvik etmesi için desteklenmesi olmuştur. Birlikte çalışılan Devlet kurumları şunlardır: (i) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı; (ii) Hazine Müsteşarlığı; (iii) Kalkınma Bakanlığı; (iv) Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve (v) Türk Uluslararası Kalkınma Ajansı.

Sivas-Erzincan Kalkınma Projesi— başarılara bakış

Sivas-Erzincan Kalkınma Projesi (SEKP), Ocak 2005 ila Aralık 2013 tarihleri arasında yürütülmüştür. Projenin toplam değeri 13.1 milyon ABD Doları IFAD kredisi, 9.9 milyon ABD Doları OPEC Uluslararası Kalkınma Fonu, Türk Hükümeti'nden 4.4 milyon ABD Doları, UNDP'den 0.2 milyon ABD Doları ve 2.6 milyon ABD Doları yararlanıcı desteği de dahil olmak üzere 30.2 milyon ABD Doları olmuştur.

Proje iki ili kapsamıştır: Ülkedeki en yoksul iller arasında olan İç Anadolu'daki Sivas ve Doğu Anadolu'daki Erzincan. SEKP'nin genel amacı her iki ilde kırsal yoksulluğun sürdürülebilir bir şekilde azaltılmasına yardımcı olmak olmuştur. Stratejik hedefler ise: **(a)** tarımsal verimliliğin ve kırsal alandaki yoksulların gelir seviyelerinin arttırılması; **(b)** kırsal istihdam fırsatlarının genişletilmesi; **(c)** küçük üreticilerin bireysel ve toplu girişimlerinin teşvik edilmesi; **(d)** sosyal ve üretime ilişkin altyapının iyileştirilmesi; ve **(e)** kendi kendini idame ettiren ve yoksulları destekleyen kurumların geliştirilmesi ve güçlendirilmesi. Proje üç bileşene odaklanmıştır: köy geliştirme, çiftçi desteği ve tarımsal pazarlama ve proje yönetimi.
Kabaca 200 köyde tahmini 10.000 hane projenin ana hedef kitlesini oluşturmuştur. Bunlar içerisinde, geçimlerini sağlamak için doğal kaynaklara bağımlı olan kadın, erkek ve gençler bulunmaktadır. İkinci bir hedef kitle ise, toplumun ihtiyaçlarına bir bütün olarak cevap vermek amacını taşıyan ve karşılaştırılabilir avantajı olan yerel emtia ve alt sektörlerin tedarik zinciri analizi sonrasında sürdürülebilir olarak karlı olarak değerlendirilen yeni veya kurulu kırsal işletmelerden oluşmuştur.
Proje kapsamında, bazı çiftçi örgütleri aracılığıyla köy geliştirme ve çiftçilik ve tarımsal pazarlama desteği sağlanmıştır. Bunların arasında iki damızlık sığır yetiştiricileri birliği, yedi sulama kooperatifi ve/veya su kullanıcı birlikleri, bir fasulye yetiştiricileri birliği, bir arıcılık birliği ve bir tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır.

Köy geliştirme bileşeni

SEKP faaliyetleri, proje bölgelerindeki yoksul nüfusun hedeflendiği orta ila düşük potansiyele sahip bölgelerdeki dağ ve orman köylerine odaklanmıştır. 2.871 ha arazide, toplam 8.5 milyon ABD Doları maliyetle sulama geliştirme çalışmaları yürütülmüştür. Sulanan alan, 8.420 kişiye (1.684 haneye eşdeğer) hizmet etmektedir. Yararlanıcılar hane başına ortalama 1,8 ha'nın sahibi veya kiracısıdır. SEKP, tarla hidrant seviyesine kadar birincil ve ikincil sistemlerin sulama çalışmalarını finanse etmiş ve sözleşmelerini yapmıştır. Yararlanıcı katkısı, suyun hidrant başından tarla seviyesine getirilmesi için üçüncül sistemin finansmanını sağlamıştır.

Kilit başarılar aşağıdakileri içermiştir:

Damla sulama ile sulama sistemlerinin geliştirilmesi, Sivas ve Erzincan illerinde bu yenilikçi bir yaklaşımdır. Damla sulama yöntemi, üretim maliyetlerini azaltmakta, çiftçi gelirlerinde artış sağlamakta ve su verimliliğini artırmaktadır. Bu teknoloji çiftçilerin sulanan alanını genişletmesine ve daha iyi ve zamanında sulama yapabilmesine imkan sağlamaktadır. Kuru tarım koşulları ile kıyaslandığında, sulama ile birçok mahsulde elde edilen verimde 2 kattan fazla, örneğin kış buğdayında yüzde 130 ve üzümde yüzde 110, artış sağlanmıştır. Ortalama 3

ha alanda kış buğdayı ve domates üretimi, sırasıyla 6,000 TL ve 60,000 TL net gelir artışı yaratmıştır. Bu başarı, çiftçileri karlılığın artırılması ve sudan tasarruf edilmesi için damla sulama ile para getirici ürünler üretmeye, ve böylece su kullanıcı birlikleri ile ilişkili masrafları azaltabilmeye teşvik etmiştir. Benzer imkanlar sunan diğer bölgelerde de bu teknoloji uygulanabilir.

En üst seviyede yatırım için çiftçi katkısı. Damla sulamaya yapılan bu yatırımın başarısının, çiftçilerin bu yatırımı ürünlerini yetiştirmek için tarla içi sulama ekipmanı kullanarak değerlendirme isteğine bağlı olduğu unutulmamalıdır. Yararlanıcıların suyu ortak hidranttan (proje yatırımının sona erdiği) kendi çiftliklerine getirecek üçüncül sistemi kendilerinin alması kararlaştırılmıştır. Fas gibi diğer ülkelerde, çiftçilerden projenin sağladığı su tasarruf tekniklerini (damla sulama) uygulayacaklarını yazılı olarak teyit etmeleri istenmektedir. Yatırımın onaylanması, basınçlı şebekeden su kullanmak için müracaat eden çiftçi sayısına bağlıdır. Bu, sulama projelerine eş-finansman sağlayan diğer donörlerin de tavsiye ettiği bir yaklaşımdır. Diğer projeler yararlanıcının taahhüdünün bir göstergesi olarak yararlanıcı katkısının belirli bir kısmının projeye verilmesini gerekli kılmaktadır. Verimde kayda değer miktarda artış elde edilmesi, işçiliğin azalması, gübre ve pestisitlerin daha uygun kullanımı çiftçilerin damla sulama yöntemini kullanması için teşviklerdir.

Sulama kooperatifi/su kullanıcı birliğinin yönetim kapasitesinin geliştirilmesi. Bu, sulama sisteminin etkili işletimi ve yönetimi için büyük önem taşımaktadır. Demonstrasyon sahaları da dahil olmak üzere, sulamadaki iyi uygulamalar (ör. sulama programlaması, mahsulün su ihtiyacı, su tasarrufu, sulama ekipmanının kullanımı ve bakımı) konusunda daha fazla eğitime ihtiyaç duyulmaktadır. Kurumsal gelişme uzun bir süreçtir ve bunun için yeterli kaynak, düzenli eğitim, ekspertiz ve zaman sağlanmalıdır.

Eğitim ve teknik destek. Proje ile, yararlanıcıların sulama ve tarımsal üretim konusunda kapalı borulu basınçlı sulama sistemleri ve damla sulama da dahil olmak üzere modern teknik uygulamalara aşinalık kazanması için iki ziyarete destek vermiştir. Farklı sulama programlarından 25 çiftçinin oluşturduğu bir grup ve Türkiye'nin batısındaki İzmir bölgesi ziyaret etmiştir. 60 çiftçiden (ve su kooperatifi/su kullanıcı birlikleri personelini) oluşan diğer grup ise Türkiye'nin batısındaki Aydın'da bir sulama enstitüsünü ziyaret etmiştir. Çiftçiler aldıkları eğitime ilişkin teşekkürlerini ifade etmiş ve zihinlerini yeni uygulama ve teknolojilere açtığını belirtmişlerdir. Çiftçiler kendi girişimleri ile pompalar, borular ve yağmurlama sulama ve ayrıca damla sulama sistemleri satın alarak yeni edindikleri bilgileri uygulamaya koymuşlardır.

Hizmet sağlayıcılarla sözleşmeye dayalı anlaşmalar. (ikisi Sivas'ta beşi Erzincan'da olmak üzere) yedi sulama programının tümü aynı yüklenici tarafından uygulanırken, tasarım ve bakım çalışmalarını iki farklı mühendislik firması üstlenmiştir. Damla sulama ekipmanı satın almak isteyen çiftçilere, ekipman (borular, damlatıcılar, filtreler) alımı için su kullanıcı birlikleri yüklenici ile müzakere yapmalıdır. Bu, uygun bir kalite ve ekipmanın maliyetinde azalmanın yanı sıra çiftçilerin bakım konusunda uygun bir yardım almalarını da sağlayacaktır.

Çiftçi desteği ve tarımsal pazarlama bileşeni

İlgili SEKP projeleri iki ilde uygulanmış ve katılan kişiler için önemli kazanımlar sağlamıştır. Süt değer zinciri, proje tarafından desteklenecek ana tedarik zinciri olarak ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri birlikleri ilgili tedarik zincirinde desteklenecek ana kurum olarak seçilmiştir. Bir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine (DSYB) katılmak ve proje hibesi alabilmek için asgari gereklilik, beş süt ineği ve yem bitkisi yetiştirebilmek için ekilebilir arazi sahibi veya kiracısı

olmaktır. Proje ile iki değer zinciri daha desteklenmiştir: bal değer zinciri ve kuru fasulye değer zinciri.

Kilit başarılar şunları içermektedir:

Tedarik zinciri yönetimi yaklaşımının uygulanması. SEKP tarafından getirilen bu yaklaşım, özellikle süt ürünleri değer zincirleri için orta ölçekli kırsal işletmelerin pazarla bağını oluşturma ve bu şekilde verimlilik ve üretici gelirlerini arttırmaya yardımcı olmuştur. DSYB süt toplama faaliyetlerini ve pazar bağlantısını kolaylaştırmıştır. Projeden önce pazarlama ve aracıların yaptığı ödemelere ilişkin şartlar kesin değilken, mevcut durumda çiftçiler artık ürünlerini Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği aracılığıyla satmakta ve aylık olarak ödemelerini almaktadır. Ödemeler doğrudan çiftçilerin banka hesaplarına yapılmaktadır. Süt fiyatları değişken olmasına ve bölgeler arasında farklılık gösterebilmesine rağmen, çiftçiler genel olarak çiftlik çıkış fiyatlarında artış olduğunu bildirmiştir. Aydoğdu köyünde görüşülen çiftçiler yıllık süt üretimlerinin günde inek başına 4,5 Litreden günde inek başına 15 Litreye çıktığını bildirmiştir. Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği de bir bütün olarak işleyicilere yaptığı süt satışını 2009 yılında 506.922 TL'den 2012 yılında neredeyse 3 milyon TL'ye çıkarmıştır. Süt ürünleri değer zincir için, ırkların iyileştirilmesi ve sütün kalite ve miktarı da gelirin arttırılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Arıcılık, daha yoksul kişiler için potansiyel bir tarım dışı gelir kaynağıdır. Uygun arı yetiştiricilerine, modern arı kovanları ve araç ve ekipman dağıtılmıştır. Bal, polen ve arı sütü üretimindeki artışlar kayıt altına alınmıştır. Balın kalitesinin yetersiz olması ve ucuza ithal edilen balla yüksek rekabet, projeden desteklenen üreticilerin gelecekte de faaliyetlerine devam etmesini zorlaştırabilir. Arı yetiştiricileri arasında özellikle de pazarlamayla ilgili faaliyetlere ilişkin olarak daha fazla koordinasyon teşvik edilmektedir. Bu, yönetim becerileri ve pazarlama konusunda verilecek eğitimlerle gerçekleştirilebilir. Sektörün rekabet edebilirliğini arttırmak amacıyla, uygun pazarlama altyapısı ve etkili kontrol mekanizmalarına da ihtiyaç duyulmaktadır. Raporlar, kovan başına bal veriminin 5 kg'dan 15 kg'a çıkarak üç kat arttığını göstermektedir. Projenin eş finansmanının öncesinde 50 geleneksel kovanı olan ve net getirisi 4.345 TL olan bir arıcının geliri proje sonrasında 13.100 TL'ye çıkmıştır. Dolayısıyla, üye bir çiftçinin net geliri proje sonrasında üç katına çıkmıştır.

Eğitim ve teknik destek. Yararlanıcılar üç değer zincirine ilişkin tarımsal üretim ve pazarlama uygulamalarına tabi tutulmuştur. Buna mahsul ve hayvanlar üzerine sınıf içi eğitim, bahçecilik konusunda teknolojilerin demonstrasyonu ve keşif ziyaretleri dahildir. Süt ürünleri değer zinciri ile ilgili olarak, 25 çiftçiden oluşan 17 grup (Sivas'tan 14 grup ve Erzincan'dan 3 grup) Bursa'daki SÜTAŞ şirketiyle modern süt ürünleri yönetimi uygulamaları konusunda üç günlük eğitim almıştır. Arıcılık değer zinciri ile ilgili olarak, Sivas'tan 20 arı yetiştiricisi Mersin'deki Arıcılık Enstitüsü'nde modern arıcılık uygulamaları ve kraliçe arı yetiştiriciliği konusunda bir haftalık eğitim almıştır. Kuru fasulye değer zincirinde, beş teknisyen Mersin'deki kuru fasulye paketleme tesisinde dört günlük eğitim almış ve tesisin nasıl işletileceğini öğrenmiştir. Yararlanıcılar eğitimin değer zinciri ürünlerinde nitelik ve niceliğin arttırılması açısından önemli olduğunu değerlendirmiştir.

Yerel düzeyde seçilmiş kilit faaliyetlerde çiftçi birliklerine destek (birlikler ve kooperatifler). Bu, birliklerin üretim ve yönetim kapasitesinin arttırılması için büyük öneme sahipti. Çiftçi örgütlerine destek, birliklerin üyelerine sundukları hizmetleri artırabilmelerini ve geliştirebilmelerini sağlamaktadır.

Köy altyapısındaki yenilikler mercek altında

Altınyayla Sulama Kooperatifi: Basınçlı sulama sistemleri toprak ve su tasarrufuna yardımcı oluyor; verimi ve kaliteyi iyileştiriyor

Sivas Altınyayla Sulama Kooperatifinden çiftçiler, mesela Senati Bey, tarlalarını açık kanaldan su pompalayarak suluyordu, ama bu şekilde neredeyse %60 oranında su kaybı yaşanmaktaydı.

Tüm ailesi çiftçilik yapan Senati Bey, "Su pompalamak çok pahalıya mal oluyor ve borularda çok fazla sızıntı var" diyordu.

SEKP desteğiyle, yeni bir basınçlı sistem kuruldu. İlk mevsimini geçiren sistemin şimdiden başarılı olduğu görülüyor: Basınçlı sistemin sağladığı daha etkili sulama sayesinde sulanabilen alan %50 oranında arttı. Ayrıca iş yükü de azaldı.

Kooperatiften diğer bir çiftçi Mehmet Bey "2014, yağmurun pek yağmadığı oldukça kurak bir yıl oldu. Basınçlı sulara sistemi olmasaydı çok sorun yaşardık," ifadelerini kullandı.

Senati Bey "Arazimin çoğu yeterince sulanmıyordu. Tüm alanı sulamaya yetecek kadar su yoktu. Fakat şimdi, çok şükür, arazim sulanıyor." şeklinde konuştu.

Artık sulama sistemi kurulduğu için çiftçiler kazançlı bir iş olan ve kooperatif üyelerinin doğrudan Kayseri'deki bir özel şeker işleme şirketine satış yapabildiği şeker pancarı yetiştiriciliğine başlamayı planlıyor.

Şeker pancarı, azot ve diğer önemli besleyici öğeleri topraktan çektiği için her iki yılda bir dikilebiliyor. Toprağın veriminin korunması önemli. Çiftçiler, sulamanın iyileştirilmesine ek olarak, topraktan numune alma ve analiz yaptırma ve toprak laboratuvarına erişim konusunda eğitim taleplerini dile getirdi.

Gelecek planları arasında Devlet desteğiyle damla sulama sistemine aşamalı olarak geçiş yer alıyor. Bu şekilde sulanan alan ikiye katlanacak. Sulanan alanın daha da artırılmasını sağlayacak bir göletin inşa edilmesine ilişkin de planlar mevcut.

Yeni basınçlı sulama sistemleri sayesinde tarlalar iyi sulanıyor.

Sivas Altınyayla Sulama Kooperatifi üyeleri IFAD ile görüşerek SEKP'yi konuştu.

Daha iyi koşullarda halk fırınları, daha iyi bir sosyal yaşam

Dağyurdu köyü, Sivas'ta yer alan ve pek çok etnik kökene sahip bir köydür: 155 kişilik nüfusu Kürt, Karadeniz, Çerkez ve diğer kökenlere sahiptir.

Fakat günümüzde Dağyurdu'dan ayrılan kişi sayısı gelen kişi sayısından fazladır. Köye erişim kolay değildir ve altyapı kötüdür. Gençler iş bulmak için İzmir, İstanbul veya Almanya'ya göç etmektedir. Köydeki çocuklar yatılı okula gönderilmekte ve yalnızca tatillerde veya uzatılan hafta sonlarında köye dönebilmektedir.

Ev ekmeği yapmak (fırında veya saplı tavada pişirilen düz ekmek veya lavaş) Dağyurdu'da yaşayan kişilerin halen hayatta tuttuğu önemli geleneklerden biridir.

Çeşitli hanelerden kadınlar, aileleriyle birlikte yedikleri büyük miktarlarda geleneksel ekmekleri yapmak için düzenli olarak bir araya gelir. Genellikle bu ekmekleri uzağa taşınmış olan akrabalarına dahi gönderirler.

SEKP'den kadınlar küçük bir binada ekmek yapıyordu. Koşullar sağlıklı değildi ve ahşap binanın izolasyonu zayıftı; bu nedenle yazın çok sıcak, kışın ise çok soğuktu. Havalandırmanın olmaması ekmeğin kalitesini de etkiliyordu.

Kadınların talebi üzerine, SEKP 2011 yılında kadın ve erkekleri içeren 400'den fazla yararlanıcı için üç farklı köyde – Tuzihisar, Höyüklüyurt ve Dağyurdu – pilot ölçekte üç fırın inşa etmiştir.

Bu fırınlar sayesinde kadınlar daha fazla (ve daha iyi kalitede) ekmek yapabilmektedir ve çalışma koşulları da iyileşmiştir. Yarım düzine kadın tek seferde bir araya gelip aynı anda rahatça çalışabilmektedir. Yeni binalar fiziksel açıdan o kadar rahattır ki kadınlar burada uzun süre vakit geçirmekten hoşlanmaktadır – bu da sadece ekmek yapmak için değil sosyal yaşamları için de bir artıdır.

Kadınlar SEKP desteği ile inşa edilen yeni fırınlarda lavaş yapıyor.

Kardere köyünde sulama ve gelir yaratma

Türkiye'nin doğusundaki Erzincan ilinde yaşayan birçok çiftçi gibi, Vahdettin Bey de ceviz yetiştiriyor ve bu cevizleri İstanbul'daki pazarlarda satıyor. Ayrıca çeşitli sebzeleri ve yem bitkilerini yetiştiriyor ve inek, tavuk ve koyun besliyor. Köyün adı Kardere olmasına rağmen, su bu bölgede uzun süredir sorun teşkil ediyor. Geleneksel olarak, yerel çiftçiler mahsulleri için salma sulama yöntemi kullanıyorlardı. Fakat bu teknik maliyetli, etkisiz ve çevre için zararlı oluyordu. Salma sulama çok fazla su israfına sebep olabilmektedir. Ayrıca su seviyelerinin de yükselmesine neden olabilmekte ve tuzluluk ve alkalinite sorunları yaratabiliyordu. Bu faktörlerin tümü, tarımsal üretim üzerinde olumsuz etki doğurmakta, bu etki de Vahdettin Bey gibi çiftçilere gelir kaybı olarak yansımaktadır. Şimdi bunların hepsi değişti. IFAD tarafından desteklenen SEKP, sulama teknolojilerini modernize etmek için 2005 ila 2013 yılları arasında Türk Hükümeti ve yerel çiftçilerle birlikte çalıştı. Damla sulama boruları ve ortak hidrantlar gibi yatırımlar sayesinde, Kardere'de yaklaşık 320 kişi ihtiyaç duyduğu suya daha iyi erişim sağlıyor. Projenin sona ermesinden ardından, su kullanımı verimliliği şu anda yüzde 90 seviyesinde.

Vahdettin Bey şunları ifade etti: "Proje olmasaydı ağaçlar kuruyacaktı. Yeterince su yoktu. Yeni sulama sistemiyle tüm alanı sulayabiliyor ve ağaçları kurtarabiliyoruz."

Projenin uygulanması sayesinde, Kardere'deki çiftçiler domates, taze fasulye, ceviz, elma ve kiraz verimlerinin iki katından fazlasına çıktığını da belirtmiştir. Aynı zamanda iş gücü ihtiyacı da azalmıştır. SEKP aynı zamanda köyün başlattığı başka bir girişimi daha desteklemiştir: bakırdan el işleri tasarlayan ve yapan kadınlar için bir eğitim programı. Türkiye Kalkınma Bakanlığının bir sosyal destek programı olarak İŞKUR tarafından uygulanan bu proje, köyden göçü durdurmak üzere çalışıyor. Şimdiye kadar, 30 genç kadın altı ay süren bir eğitime katıldı. Ürünlerini İstanbul ve yurtdışında satarak, bugüne kadar elde ettikleri ortak gelir 40 000 TL'ye (25 000 ABD Doları) ulaştı.

Vahdettin Bey şunları söyledi: "Şimdilik göçü durdurduk. Köyümüzde yaklaşık 70 genç var ve hepsi köyde kaldı."

Kardere Köyü muhtarı Vahdettin Adıyaman, yeni damla sulama sistemi sayesinde üç ayda 100 kg patlıcan üretti.

Üzümlü Sulama Kooperatifi: Geliştirilen sulama sistemi sonuç veriyor

Ekrem Bey, eşi, iki kızı, oğlu ve annesiyle birlikte kiraladığı 0.5 hektarlık bir alan üzerinde bir aile çiftliği işletiyor. Bu çiftlikte yetiştirdiklerini yerel bir pazarda satıyor.

Ekrem Bey aynı tarlada iki sene boyunca domates yetiştirdikten sonra patates, fasulye ve diğer sebzeleri yetiştirmeye başladı. İki yıl sonra en karlı ürün olduğunu düşündüğü domates yetiştiriciliğine geri döndü.

Sulamanın yüksek maliyetli olması Ekrem Bey için bir sorun. Ekrem Bey kuyulardan pompalanan suyu Üzümlü Sulama Kooperatifinden satın alıyor. Ekrem Bey'in kullandığı damla sulama sistemi, gölette biriken suları dağıtabilmesi için küçük bir pompa kullanmasını gerektiriyor.

Ancak SEKP projesi sayesinde sulama sistemi geliştirildi. Şimdi Ekrem Bey'in herhangi bir pompalama işlemi yapmasına gerek kalmıyor, bu da hem iş gücünü hem de yıllık maliyeti en azından 1,200 TL tutarında azaltıyor.

Yakın gelecekte Üzümlü bölgesine hidroelektrik santralden çıkan su ve yakınlardaki bir akarsudan basınçlı sulamada kullanılmak üzere su sağlanacak. Bu durumda yeraltı suyu artık kullanılmayacak. Çiftçiler, arazilerindeki damla sulama sistemi için hidranttan boru tesisatı kuracak.

Üzümlü Sulama Kooperatifi Başkanı Lütfi Bey'e göre yeni sistem daha iyi bir kullanım olanağı sağlayacak. "Sabahları tarlaya gittiğimde yapraklara bakarım. Eğer iyi görünmüyorlarsa sularım. Hava güneşliyse sulamam. Fazla sulama yapmak iyi bir şey değil. Besleyici öğelerin kaybolmasına, drenaj ve alkalinite problemlerine ve ürünlerin çürümesine neden oluyor. Suyu boşa harcamıyorum." dedi.

Üzümlü'deki çiftçiler gelişmiş sulama sistemlerinden faydalandı.

Çiftçilik ve tarımsal pazarlamadaki yenilikler mercek altında

Sivas Arı Yetiştiricileri Birliği: Modern kovanlarla üretimin çeşitlendirilmesi ve arttırılması

“En güzel aromalı bal, kekik bitkisinden gelir.”

22 yıllık arı yetiştiricisi Hamza Bey bal hakkında oldukça bilgili biri. 65 yaşındaki çiftçi eğer bir alan iyi sulanırsa orada iyi çiçekler ve iyi bal olacağını biliyor.

Sivas Arı Yetiştiricileri Birliği üyesi Hamza Bey toplamda 95 arı yetiştiricisine polen ve propolis tuzakları ile birlikte 4,750 modern kovan sağlayan SEKP eş finansman hibesinin yararlanıcılarından biriydi. Geleneksel kovanlara kıyasla modern kovanlar, projede yapılan analize göre, yüzde 200’e kadar daha fazla getiri sağlamaktadır.

Her bir arı yetiştiricisine yaklaşık 50 arı kovanının yanı sıra sır alma makinası, bal süzme makinesi, bal dinlendirme kazanı ve bal ısıtma kazanı gibi ekipmanlar da sağlanmıştır.

Proje sayesinde Hamza Bey ulusal eğitim programına katılabilmiş; ana arı yetiştiriciliği ve korunması ile bal üretiminde hijyen uygulamalarının iyileştirilmesi hakkında bilgi sahibi olmak için İzmir ve Artvin’e seyahat etti. Hamza Bey ayrıca sağlıklı gıda mağazalarının demirbaşlarından olan polen ve daha çok kozmetik ve ilaç şirketleri tarafından kullanılan ve yapıştırıcı gibi bir madde olan propolis gibi ticari albenisi olan diğer arıcılık ürünlerinin üretimi yoluyla karını nasıl artıracağını da öğrendi.

Ne yazık ki 2014 yılında Türkiye’de yaşanan kuraklık nedeniyle Hamza Bey 70 kovandan yalnızca 120 kg bal ve 15 kg polen elde edebildi. Bu miktar, kovan başına daha az şeker içeriği olan ortalama 12 kg iyi kalite bal elde ettiği yıllardan çok daha az bir miktar.

Hamza Bey miktarda yaşanan azalmayı kalitede telafi etti. Ancak glikoz katkılı ballarla dolu bir pazarda Hamza Bey şu anda yüksek kalitedeki balını ticari olarak pazarlamak yerine yalnızca akrabalara ve komşulara satıyor. Hamza Bey’in aksine, sıradan müşteriler genellikle iyi kalite balı katkılı üründen ayırt edemiyorlar.

Sivas Arı Yetiştiricileri Birliği üyesi Hamza Bey 22 yıldır arıcılık yapıyor.

Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği: Çiftlikten pazara; süt üretiminin karlı bir işe dönüştürülmesi

1998 yılında kurulan Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği yaklaşık on yıldır durgun kaldı. Fakat SEKP'nin sağladığı teşvikle Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği son zamanlarda oldukça canlandı. 2007 yılında 45 üyeye sahipken, şu anda 1,400 üyesiyle iyi işleyen bir kuruluştur.

Süt toplamanın iyileştirilmesi ve süt kalitesinin izlenmesinden (devam eden bir güçlük) daha etkin ahırlar kurulması ve suni tohumlamada yardım sağlanmasına kadar değişen Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği girişimlerinden faydalanan süt ürünleri ve sığır yetiştiricileri için büyük fark yarattı. Özellikle de ahırların iyileştirilmesi ve suni tohumlama konusundaki yardımlar, buzağıların ölüm oranını önemli ölçüde azaltan ve laktasyon dönemini neredeyse 12 aya kadar uzatarak süt üretimini arttıran bir uygulama olmuştur.

Sütün pazarlanması ve eğitim programları için sağlanan destek de üyelere sürü büyüklüğünü arttırmak için ihtiyaç duydukları güveni sağladı. Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği başkanına göre, son yıllarda süt verimlerinde ortalama yüzde 25-30'luk bir artış görüldü ve bazı üyeler yıllık satışlarında 2200 TL'nin üzerinde bir gelir elde etti – bu rakam da eskiden kazandıkları tutarın üç katından fazla.

Ancak gelir elde etme ve eğitim fırsatları sınırlı olduğu için birçok aile İstanbul'a taşınıyor ve sadece yaz aylarında geri geliyorlar. Köyde yaşamaya devam edenler, her ne kadar süt üretimi konusunda yatırım yapmaya devam etseler de hayvancılık sektörünün geleceği konusunda iyimser değiller.

Sivas'ın Gemerek İlçesinde (Eğerci beldesinde) 56 yaşında bir çiftçi olan Ali Bey ise potansiyeli görüyor. Kendisi SEKP desteğiyle (%85'i proje tarafından sağlanmış; %15'i çiftçi tarafından eş-finansman olarak verilmiştir) inşa edilen yeni yarı açık ahırdan faydalanan ilk kişidir.

Ali Bey konuyla ilgili olarak şunları ifade etti: "İnsanlar sürekli ineklerimin yarı açık ahırda beslediğim için ölüp ölmeyeceğini soruyor. Fakat serin bir alan hayvanlar için iyidir ve sıcaklık -20 C'nin altına düşmediği sürece açık alanda tutulabilirler."

SEKP desteği ile Sivas'taki çiftçiler ahırlarını yenileme fırsatı buldu.

Ali Bey 80 ineği için uygun hijyen ve sağlık koşulları sağlamak için büyük çaba sarf ediyor. Bu çabaları da sonuç veriyor: projeden önce Ali Bey'in 15 ineği vardı. Şimdi, modern yarı açık ahırın yeniden inşaatı sonrasında 80 ineği var – bunların 30'u süt ineği. Bunların içerisinde üç Holstein'la birlikte Simmental ve Montafon ırkı inekler bulunuyor. Ali Bey ayrıca en yakın tarihli olan Avusturya'da olmak üzere düzenli olarak konferanslara da katılıyor.

"Diğer tüm çiftçiler tavsiye ve bilgi almak için bana geliyor" diyen Ali Bey'in bu sözleri eski SEKP Proje Koordinatörünü şaşırtmıyor; "Ali Bey projenin örnek çiftçisi. Becerilerini arttırmak için sürekli olarak fırsat kolluyor ve bilgilerini başkalarıyla paylaşmaktan çekinmiyor" ifadesini kullanıyor.

Sivas'ın Gemerek İlçesi Yeniçubuk Beldesi'nde çiftçilik yapan 47 yaşındaki Sinan Bey kardeşiyle birlikte bir aile çiftliği işletiyor. Sinan Bey de eski ahırını yenisiyle değiştirmek için SEKP desteğinden faydalandı.

Sinan Bey eskiden sevkiyat şoförü olarak çalışıyordu. Fakat SEKP desteğiyle süt üreticiliğine başlayarak ve yeni bir yarı açık ahır inşa ederek küçük bir aile işletmesi kurabildi.

Sinan Bey şunları ifade etti: "İş kurmaya karar verdiğinizde en iyisiyle başlamalısınız; aksi takdirde hiçbir anlam ifade etmez. Gelecekte bunu elimden geldiğince karlı hale getireceğim."

Sinan Bey Projeden aldığı küçük hibe ile, gübre pompası, çukuru ve sıyırıcısı, donmaya karşı korumalı suluklar, buzağı bölmeleri ve süt soğutma tankı satın aldı. Süt sağma makinesini kendisi finanse etti ve ayrıca 20 inek, gübre kamyonu, yem karma makinesi ve süt sağma makinesi de satın alabildi. Türkiye'deki kanuna göre tüm ineklere suni tohumlama uygulanması zorunlu.

Sinan Bey'in şu anda 30'u Simmental, Montafon ve Holstein ırkı olmak üzere 120 ineği var. Sütünü Sivas Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine satıyor, boğalarını suni tohumlama için kullanıyor ve sonrasında satıyor.

Çiftliğini büyütmeyi planlayan Sinan Bey "Bu inekleri sattığımda gelirim artacak. Boğaların fiyatı yüksek ve en çok parayı böyle kazanıyorum." diyor.

SEKP desteği sayesinde Sinan Bey küçük bir süt işletmesi kurdu.

Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği: Süt toplamaktan pazarlama desteğine ilk adımlar

2003 yılında kurulan Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, üyelerine süt toplama ve pazarlama, suni tohumlama, hayvan kaydı, küpeleme ve kapasite geliştirme gibi hizmetler sunuyor. Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin şu anda Erzincan'ın dokuz ilçesinde bulunan 400 köyden 2,600 üyesi var.

SEKP desteği sayesinde, Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği üye sayısını 540 çiftçiden Erzincan'ın dokuz ilçesinde bulunan 400 köyden 2,600 kişiye çıkardı. Proje aynı zamanda Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin 2010 yılında süt toplama faaliyetlerine başlayabilmesine imkan sağladı. Bu uygulama, Sivas'ta olduğu gibi, burada da çiftçilerin çok önemli bir gelişme olarak değerlendirdiği bir uygulama oldu; eskiden sütlerini satabilecekleri bir pazar bulmak zor, zaman alan ve karlı sağlamayan bir uğraştı.

Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine üye olan çiftçiler şimdi ineklerini süt sağım makineleriyle sağıyor ve sütü köydeki tanka götürüyor. Buradan, Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği kamyonları sütü Erzincan Yaylabaşı'ndaki toplama merkezine taşıyor.

Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yaşar Bey süreci şu şekilde açıklıyor: "Süt daha sonra üç büyük müşteriye satılıyor, bunlardan bir tanesi Erzurum'da haftada iki gün süt sattığımız büyük bir müşteri. Diğeri ise Kemah ilçesinde haftada dört gün süt alan bir müşteri".

Proje ayrıca eğitim programları, süt toplama ağının kurulması ve gerekli ekipmanın dağıtımı konusunda da destek sağladı. Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin süt toplama ağı, bir ana toplama merkezinden (15,000 L kapasiteli) ve 8 toplama noktasından (her biri 1,000 L kapasiteli) oluşuyor.

Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin edindiği en yeni ekipman, somatik hücre sayım cihazı.

Yaşar Bey şunları ifade etti: "SEKP projesi bizim için bir başlangıç noktasıydı. Büyük miktarda bir para değildi ancak iyi bir başlangıçtı ve diğer kuruluşlardan da daha fazla destek alınmasını sağladı."

Bu ağ, daha fazla çiftçiyi Erzincan Damızlık sığır Yetiştiricileri Birliği'ne katılma konusunda teşvik etti ve mevcut üyelere de sürülerini büyütmeleri konusunda gereken güveni verdi. Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği üyelerinin ortalama 20 büyükbaş hayvanı var, hatta bir tanesinin 200 civarında hayvanı var. Her bir inek günde ortalama 15 kg süt veriyor, ancak bazı çiftçiler inek başına günde bu miktarın iki katına kadar da süt elde edebiliyorlar.

SEKP'nin elde ettiği başarılı sonuçlardan bir tanesi ödeme oldu. Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'ne süt satan tüm çiftçilerin ücretleri her ay vaktinde ödeniyor. Ücretler çiftçilerin banka hesaplarına yatırılıyor ve çiftçiler bir bankamatik kartı kullanarak paralarını rahatça çekebiliyor.

Yaşar Bey bu durumun çiftçiler üzerindeki etkisine birinci elden şahit olan bir kişi. Hastanede yaşlı bir adam Yaşar Bey'in yanına yaklaşıyor ve elini öpmek istediğini söylüyor.

Yaşar Bey olayı şöyle anlatıyor: "Neden?" diye sordum. Bana "Eşim hasta, böbrek problemleri var. Onu hastaneye götürdüm ve bir reçete verdiler. Eczaneye gittiğimde ilaçlar için 70 lira istediler. Param yoktu, sonradan belki de sattığım süt için Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin hesabıma para göndermiş olabileceği aklıma geldi. Hesabımda 800 TL (320 ABD Doları) görünce şaşırdım. Mutlu oldum. Eşimin ilaçlarını alabildim. Eşim parayı nerden bulduğumu sorunca Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Başkanının hesabıma para gönderdiğini söyledim." dedi.

Erzincan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği araçları Erzincan Yaylabaşı'ndaki süt toplama merkezine süt taşıyor.

Yeniden Canlandırılan Erzincan Aydoğdu Tarımsal Kalkınma Kooperatifi topluma hizmet veriyor

Aydoğdu köyü 120 haneye sahip, oldukça büyük bir köy. Ancak 2007 yılında, Aydoğdu köyünün en önemli sivil toplum kuruluşu iflasla yüz yüze geldi. Neyse ki, Aydoğdu köyü Erzincan Süt Stratejik Yatırım Planı kapsamındaki pilot projeye dahildi ve Tarımsal Kalkınma Kooperatifi SEKP desteğine başvurarak desteği almayı başardı. SEKP desteği sayesinde, T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Hayvancılık Desteklemeleri çerçevesinde 50 kooperatif üyesi sübvansiyonlu fiyatlarla 200 Holstein ineği aldı. Pilot proje kapsamında yem ayırma ve karma makinesi ile danalar için yem sağlanmasının yanı sıra 20 ahır da onarıldı. Bu faaliyetler sonucunda, üyeler süt çiftçiliğine devam etmeleri konusunda motive oldular.

Yaratılan gelir sayesinde, Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Aydoğdu köyü ve çevre köylerdeki üreticilerden çiğ süt toplamada kullanılmak üzere bir pikap araç ve toplanan çiğ sütlerin boşaltılması için bir süt soğutma tankı satın alabildi.

Kooperatif başkanı Bülent Bey bu konuyla ilgili olarak "Artık Erzincan Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Erzincan'daki diğer kooperatifler tarafından örnek alınmaktadır" dedi.

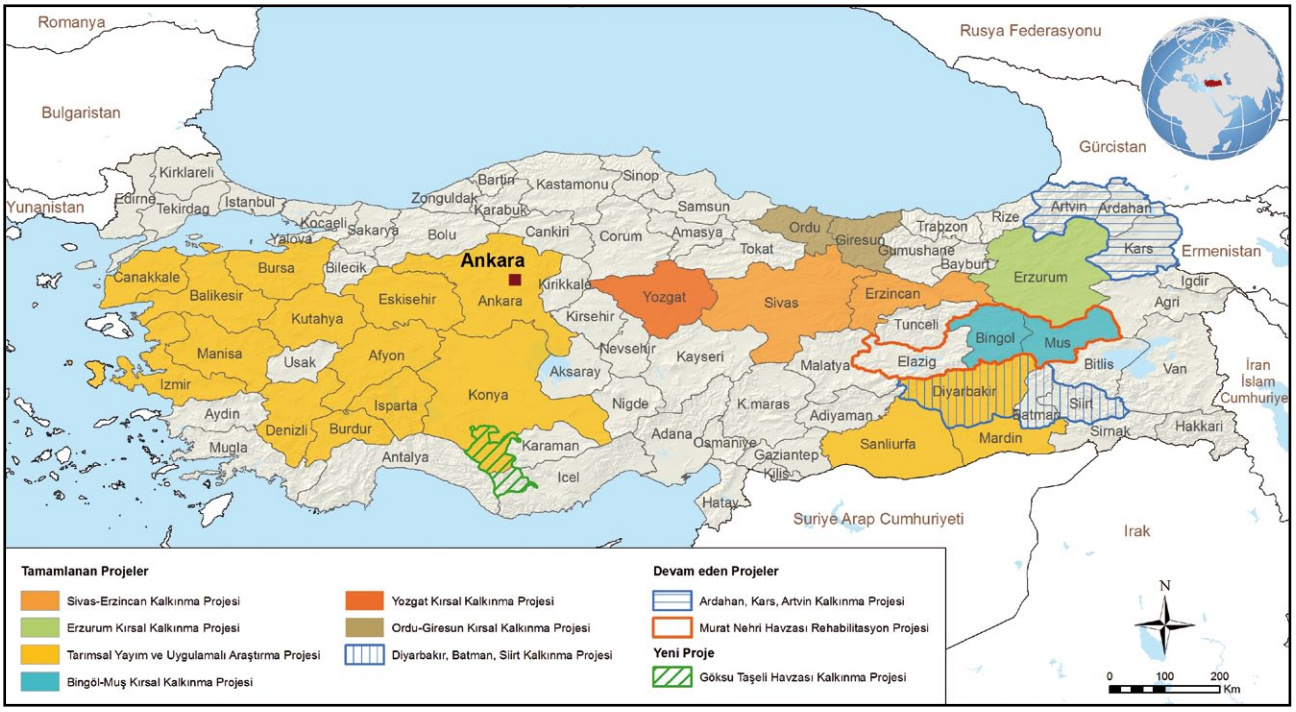
Özellikle beğenilen bir faaliyet de, Projenin çiftçiler için hayvan besleme sistemleri, sağlık, ahır ve süt hijyeninin yanı sıra çiftlik yönetimi ve modern ahırlar konularında bilgi edinmek üzere Bursa SÜTAŞ tesislerine ziyaret düzenlemesiydi. Bülent Bey şunları ifade etti: "Her şeyi eğitimden öğrendik. Bize modern ahırları gösteren uzmanlarla birlikte çalıştaylara katıldık. Şakayla karışık 'Neden bizi buraya daha önce çağırmadınız, şimdi her şeyi daha iyi biliyoruz' dedik onlara." Bülent Bey'in kendisinin de 20 ineklik küçük bir işletmesi var. Kendisinin ahırı da Proje girişimlerinden bir diğeri kapsamında modernize edildi. Bülent Bey ahırının özellikle yeni havalandırma sisteminden çok memnun ve geleceğe yönelik büyük planlar yapıyor.

Bülent Bey ayrıca "Kooperatif olarak, kendi peynirimizi, tereyağımızı ve yoğurdumuzu yapabilmek için ileride küçük bir süt ürünleri işleme tesisi kurmak istiyoruz. Bunu gerçekleştirebilmek için daha iyi ekipman ve kaynaklara ihtiyacımız var," ifadelerini kullandı. Kooperatif ekonomik açıdan daha güçlü hale geldiğinde, toptan yem ve saman, yakıt, tohum ve gübre satın alarak üyelere dağıtmaya başladı. Yereldeki üyeler ve üye olmayan çiftçiler makine ve ekipmanı küçük bir bakım ücreti karşılığında kullandılar. Bülent Bey'e göre SEKP faaliyetleri, kooperatifin yeniden canlandırılması ve geliştirilmesinde önemli bir rol oynadı ve kooperatifin insanlara hizmet sunabilmesini sağladı. Bülent Bey, geleceğin umut vadettiğini belirterek "Tarım İl Müdürü buraya gelip insanlarla konuşan ve onların ihtiyaçlarını anlayan, iyi bir insandır," ifadelerini kullandı.

SEKP projesi yem karma makinesi desteği sağladı.

Türkiye’deki IFAD faaliyetleri

Devam eden faaliyetler

Murat Nehir Havzası Kalkınma Projesi
Toplam proje maliyeti: 38.4 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 28.1 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 27.7 milyon ABD Doları
IFAD hibesi: 0.4 milyon ABD Doları
Proje türü: Tarımsal Kalkınma
Süre: 2012–2020
Doğrudan faydalanan: 12,500 hane

Ardahan-Kars-Artvin Kalkınma Projesi
Toplam proje maliyeti: 26.3 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 19.2 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 19.2 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 3.2 milyon ABD Doları
Faydalanıcılar: 3.9 milyon ABD Doları
Proje türü: Tarımsal Kalkınma
Süre: 2009–2016
Doğrudan faydalanan: 5,000 hane

Tamamlanan faaliyetler

Diyarbakır, Batman ve Siirt Kalkınma Projesi
Toplam proje maliyeti: 36.9 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 24.1 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 24.1 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 4.4 milyon ABD Doları
Faydalanıcılar: 7.6 milyon ABD Doları
Proje türü: Kredi ve Mali Hizmetler
Süre: 2006–2014
Doğrudan faydalanan: 5,000 hane

Sivas-Erzincan Kalkınma Projesi
Toplam proje maliyeti: 30.2 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 13.1 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 13.1 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 4.4 milyon ABD Doları
Faydalanıcılar: 2.6 milyon ABD Doları
Proje türü: Kırsal Kalkınma
Süre: 2003–2011
Doğrudan faydalanan: 10,000 hane

Ordu-Giresun Kırsal Kalkınma Projes
Toplam proje maliyeti: 51.2 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 20.0 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 20.0 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 18.2 milyon ABD Doları
Faydalanıcılar: 4.8 milyon ABD Doları
Proje türü: Tarımsal Kalkınma
Süre: 1995–2003
Doğrudan faydalanan: 44,000 hane

Yozgat Kırsal Kalkınma Projesi
Toplam proje maliyeti: 40.5 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 16.4 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 16.4 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 24.1 milyon ABD Doları
Proje türü: Kırsal Kalkınma
Süre: 1990–2000
Doğrudan faydalanan: 30,000 hane

Bingöl-Muş Kırsal Kalkınma Projesi
Toplam proje maliyeti: 52.2 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 19.9 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 19.9 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 13.8 milyon ABD Doları
Yerel finans kuruluşları: 9.4 milyon ABD Doları
Proje türü: Kırsal Kalkınma
Süre: 1989–1999
Doğrudan faydalanan: 35,000 hane

Tarımsal Yayım ve Uygulamalı Araştırma Projesi
Toplam proje maliyeti: 164.9 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 6.5 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 6.5 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 94.4 milyon ABD Doları
Proje türü: Araştırma/Yayım/Eğitim
Süre: 1984–1990
Doğrudan faydalanan: 1.2 milyon hane

Erzurum Kırsal Kalkınma Projesi
Toplam proje maliyeti: 104.8 milyon ABD Doları
Toplam IFAD finansmanı: 15.2 milyon ABD Doları
IFAD kredisi: 15.2 milyon ABD Doları
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti: 58.5 milyon ABD Doları
Proje türü: Kırsal Kalkınma
Süre: 1982–1986
Doğrudan faydalanan: 36,200 hane

Yoksulluğun olmadığı bir dünya inşa etmek
IFAD kırsala yatırım yapmakta ve yoksulluğun azaltılması, gıda güvenliğinin artırılması, beslenmenin iyileştirilmesi ve direncin sağlanması amacıyla kırsal kesimi güçlendirmektedir. 1978 yılından bu yana yaklaşık 438 milyon kişiye ulaşan projelere 16.3 milyar ABD Dolarının üzerinde hibe ve düşük faizli kredi sunmuştur. Uluslararası bir finans kurumu olan ve merkezi Roma'da bulunan IFAD, Birleşmiş Milletlerin gıda ve tarım konusunda uzman kuruluşudur.

İrtibat
Abdelhamid Abdouli
Ülke Program Yöneticisi
IFAD
Via Paolo di Dono, 44
Roma, İtalya
Tel: +39 06 5459 2248
a.abdouli@ifad.org

IFAD
Investing in rural people

Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
Via Paolo di Dono, 44
00142 Roma, Italya
Tel: +39 06 54591
Fax: +39 06 5043463
ifad@ifad.org
www.ifad.org
www.ruralpovertyportal.org
ifad-un.blogspot.com
www.facebook.com/ifad
instagram.com/ifadnews
www.twitter.com/ifadnews
www.youtube.com/user/ifadTV

Bu yayında kullanılan tespitler ve materyal sunumu, Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu tarafından herhangi bir biçimde, herhangi bir ülkenin, bölgenin şehrin veya alanın veya bunların yetkili makamlarının yasal statüsünü ilgilendiren veya hudut bölgelerinin veya sınırlarının tahdidini ilgilendiren herhangi bir görüşü ifade etmemektedir. Bu yayın veya herhangi bir kısmı, IFAD'a atfedilmek ve bu yayının başlığı belirtilmek üzere bir kopyası da IFAD'a gönderilerek IFAD'ın önceden izni alınmaksızın çoğaltılabilir.

Kapak: Vahdettin Adıyaman, Kardere köy muhtarı, yeni damla sulama sistemi sayesinde üç ayda 100 kg patlıcan yetiştirdi.
© IFAD / Nabil Mahaini
© 2015 Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD)
Grafik taraşım www.mischen-berlin.de
Basımevi Centralstation, Berlin
2015
Ekolojik kağıda basılmıştır.

Investing in rural people

Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
Via Paolo di Dono, 44
00142 Roma, Italya
Tel: +39 06 54591
Fax: +39 06 5043463
ifad@ifad.org
www.ifad.org
www.ruralpovertyportal.org
ifad-un.blogspot.com
www.facebook.com/ifad
instagram.com/ifadnews
www.twitter.com/ifadnews
www.youtube.com/user/ifadTV